

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:2933

av Erik Ottoson (M)

Renare eldning i bostäder

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en justering av plan- och byggförordningen ska göras för att möjliggöra att nya miljökrav måste följas vid byte av eldstad i bostäder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En öppen spis, eldstad eller kakelugn är något som de flesta ser som en mysig del i vardagen, främst under vinterhalvåret. Att tända en brasa i en kamin bidrar till trivsel och kompletterar andra värmekällor då det är kallt. En extra trygghet finns i att veta att även om det blir avbrott i den vanliga värmeförsörjningen så kan en braskamin vara räddningen.

Samtidigt är småskalig vedeldning en av de främsta utsläppskällorna av partiklar, bens(a)pyrener och partiklar i närmiljön. Det bidrar till ohälsa och kan tidvis försvåra för astmatiker och andra med luftrörsproblem att vistas utomhus.

Detta är dock möjligt att komma tillrätta med. Med rätt eldningsteknik och modern eldningsutrustning kan utsläppen minska dramatiskt. De senaste två decennierna har den tekniska utvecklingen tagit stora steg mot minskad miljöpåverkan. I och med kaminers livslängd, så tar det dock lång tid innan genomförda åtgärder får effekt.

Sverige kommer senast 2022 att genomföra EU:s ekodesigndirektiv för rumsvärmare, vilket innebär en väsentlig skärpning av utsläppskraven. Redan 2017 har Boverket justerat kraven i den riktningen, vilket innebär att nyinstallerade kaminer kommer att möta väsentligt högre krav än tidigare.

Samtidigt finns en omfattande andrahandsmarknad för kaminer, såväl inhemska som importerade. I våra grannländer finns ett förbud mot att installera äldre utrustning som inte uppfyller moderna krav också då man byter kamin. I kombination med t.ex. den skrotningspremie som finns i Norge, så innebär det att en stor mängd äldre kaminer inte längre kan säljas på en andrahandsmarknad inom landet, varför export till Sverige är ett attraktivt alternativ.

I Sverige innebär nämligen reglerna i plan- och bygglagen samt plan- och byggförordningen att byte av en kamin inte är anmälningspliktigt och att det därmed inte går att ställa krav på bättre miljöprestanda än i den kamin som byts ut. Den som har en kamin med äldre teknik kan, med andra ord, fortsätta installera begagnad utrustning vid utbyten, med följd att utsläppen förblir höga vid eldning.

Orsaken till detta är tolkningen av 6 kap 5 § 4 i plan- och byggförordningen, där det anges att det krävs en anmälan vid en ”väsentlig ändring av en hiss, eldstad, röckanal eller anordning för ventilation i byggnader”. Väsentlig i detta fall anses alltså inte innebära byte till en likvärdig eldningsutrustning, oavsett hur kraven på miljöprestanda vid nyinstallation ser ut.

Denna brist innebär att det även framöver, och även då ekodesigndirektivet är fullt genomfört, kommer att finnas utrymme för en omfattande andrahandsmarknad med mindre effektiv eldningsutrustning på den svenska marknaden, med följd att utsläppen till luft från kamineldning riskerar att bli fortsatt höga.

Erik Ottoson (M)